

Серед широко застосовуваних у практиці оцінки стратегічного ефекту партнерських угод між підприємствами вважаємо за можливе виділити три групи підходів: 1) дослідження динаміки ринкової (конкурентної) позиції підприємств-партнерів та/або партнерства в цілому; 2) оцінка на основі методів фінансового аналізу підприємств-партнерів [3]; 3) оцінка з позиції концепції співставлення вигід і витрат створення та функціонування стратегічного партнерства, яка складає методологічне підґрунтя прийняття та оцінки проектних рішень. Кожна з цих груп підходів має свою прийнятну сферу застосування, але й свої обмеження та недоліки. Однак розглядати зазначені групи підходів до оцінки синергійних ефектів як методично автономні, на наше переконання, недоцільно.

Серед проблем, які найчастіше згадуються при оцінці синергійного ефекту стратегічної взаємодії підприємств, слід пригадати: багатогранність та поліаспектність партнерських відносин як таких; асиметричність інформації про результати партнерства; переважання експертних методів оцінки факторів та результатів стратегічного партнерства внаслідок неявної природи деяких з об'єктів такої оцінки; недосконалість комунікаційних механізмів в межах партнерства тощо.

Література

1. *Друкер Питер Ф.* Задачи менеджмента в XXI веке: Уч. пос. / Пер. с англ. — М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. — 272 с.
2. *Кемпбелл Э., Лачс С.* Стратегический синергизм: 2-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — 416 с.
3. *Маренный М. А.* Методы финансового анализа кооперационных взаимодействий малых промышленных предприятий // Аудит и финансовый анализ. — 2001. — № 3.

УДК. 325.455+334.723+355.43

І. О. Жалніна, аспірант,
НДЕІ

**ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ
СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВИХ ПІДПРИЄМСТВ
ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА БЕЗПЕКИ КРАЇНИ**

Розглядаються питання визначення поняття «стратегічно важливі підприємства». Обґрунтовується доцільність посилення інноваційних критеріїв віднесення підприємств до кола стратегічно важливих.

Under consideration is question of «important strategic companies». It is proving evidence of companies' innovation entry criteria to the circle of important strategic.

Забезпечення динамічного розвитку економіки України в значній мірі залежить від успішного реформування і ефективного функціонування підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, котрі повинні складати своєрідну базову конструкцію національної економіки та у зв'язку з чим потребують розробки та впровадження відповідних механізмів державного регулювання (перш за все, стосовно реформування та адаптації до ринкових умов господарювання, стимулювання інноваційної діяльності, відновлення платоспроможності тощо).

Саме тому необхідно чітко визначити поняття «стратегічно важливе підприємство» (СВП). На наш погляд, таким доцільно визнати підприємство, діяльність якого суттєво впливає на безпеку та ефективність національної економіки, умови її функціонування та інноваційний розвиток, а також життєдіяльність населення шляхом підвищення науково-технічного інноваційного та експортного потенціалу, виробництва прогресивної, соціально значущої або імпортозамісної продукції, функціонування загальнодержавної інфраструктури.

Деякі науковці притримуються достатньо широкого трактування груп підприємств, що відносяться до СВП. Зокрема, має місце віднесення до складу таких підприємств, що характеризуються унікальними природними, екологічними чи культурними чинниками [1, с. 5]. Не заперечуючи соціальну значущість таких підприємств, все ж, на наш погляд, необхідно сконцентрувати основну увагу саме на інноваційних чинниках розвитку, тому зазначену групу підприємств не доцільно включати до СВП.

В якості класифікаційних груп СВП доцільно визначити наступні: підприємства виробничої і соціальної інфраструктури загально-державного значення; підприємства, що визначають науково-технічний потенціал країни; підприємства, що мають суттєвий інноваційний потенціал; підприємства, що визначають експортний потенціал країни; підприємства, що виготовляють продукцію переважно для внутрішнього ринку; підприємства, що виробляють соціально значущу дефіцитну продукцію; під-

приємства, що відносяться до категорії великих платників податків; підприємства ВПК.

Критерії визначення СВП повинні бути посилені за рахунок інноваційних та врахування відповідних якісних характеристик. Зокрема, необхідно включати до складу СВП ті, що мають суттєвий інноваційний та науково-технічний потенціал, а також ті, котрі, по-перше, здійснюють науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а також виробляють наукоємну високо-технологічну продукцію п'ятого або шостого технологічних укладів; по-друге, підприємства, що мають чітку інноваційну спрямованість у пріоритетних напрямках наукових досліджень, а також потенціал розвитку (в якості кількісного показника можна використати значення питомої ваги інноваційної продукції в загальному її обсязі).

Література

1. Катрушин Б. М. Науково-методичні основи реформування відносин власності в Україні. Автореф. дисерт.... канд. екон. наук за спеціальністю 08.02.03. — К.: НДЕІ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, 2002. — 18 с.

УДК 519.86+33.658:331.45

В. Б. Загорняк, здобувач,
Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника

МОДЕЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ НА НАФТОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Промислова безпека характеризується сукупністю різнорівневих елементів з багатозначними і багаточинниковими зв'язками. Побудовано моделі забезпечення промислової безпеки праці на нафтопереробному підприємстві.

Industrial safety is characterized by the aggregate of different levels elements with significant and lot of factors copulas. The models of providing of industrial safety of labour on the oil-processing enterprise are built.

Промислова безпека визначається як стан захищеності життєво важливих інтересів особи і суспільства від аварій на небезпечних виробничих об'єктах та їх наслідків. Сучасний підхід визна-